Rhaglen Gyflawn

Gwasanaeth Democratiaeth
Swyddfa'r Cyngor
CAERNARFON
Gwynedd
LL55 1SH

At: Aelodau'r Cyngor 17/5/22

Annwyl Aelod,

CYFARFOD BLYNYDDOL Y CYNGOR – 19 MAI 2022
PAPUR YCHWANEGOL

Atodaf bapur ychwanegol yng nghyswllt yr eitem isod:-

10 CYDBWYSEDD GWLEIDYDDOL Y CYNGOR 2 - 7

Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Gwasanaethau Democratiaeth.

Yn gywir,

Gwasanaeth Democratiaeth

CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod o Gyngor Gwynedd

Dyddiad y Cyfarfod:	**19 Mai 2022**
Teitl yr Eitem:	**Cydbwysedd gwleidyddol y Cyngor (papur ychwanegol i gyd-fynd gydag eitem 10)**
Swyddog Cyswllt:	**Geraint Owen, Pennaeth Gwasanaethau Democratiaeth**

1. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

Gofynnir i'r Cyngor:

1.1 fabwysiadu'r rhestr o bwyllgorau ac is-bwyllgorau i'w sefydlu ar gyfer y flwyddyn fwrdeistrefol 2022/23 fel a nodir yn **Atodiad A**, ynghyd â mabwysiadu'r dyraniad seddau a nodir yn yr atodiad.

1.2 ddirprwyo'r hawl i'r Pennaeth Gwasanaethau Democratiaeth wneud penodiadau i'r pwyllgorau ar sail cydbwysedd gwleidyddol ac yn unol â dymuniadau'r grwpiau gwleidyddol

1.3 mabwysiadu cadeiryddiaethau'r pwyllgorau craffu ar sail cydbwysedd gwleidyddol, fel a ganlyn: 2 Gadair i'r Grŵp Annibynnol ac 1 Gadair i Grŵp Plaid Cymru. Cyflwynir diweddariad llafar pa grŵp sydd i dderbyn pa Gadair yng nghyfarfod y Cyngor Llawn.

	<u>Sedd i'w dyrannu i:</u>
Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi	Grŵp
Pwyllgor Craffu Cymunedau	Grŵp
Pwyllgor Craffu Gofal	Grŵp

1.4 Mabwysiadu'r uwch-gyflogau ar gyfer 2022/23 gan ofyn i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth adolygu ar gyfer 2023/24.

1.5 Gadarnhau'r dyraniad swyddi ac oriau ar gyfer Swyddogion cefnogi grwpiau gwleidyddol a hynny am dymor y Cyngor, oni bai bod newid sylweddol yng nghydbwysedd gwleidyddol y Cyngor neu bod grŵp gwleidyddol â llai na 10% o aelodau.

1.6 Mabwysiadu'r dyraniad seddau ar gyfer Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ac Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru am dymor y Cyngor hwn oni bai fod

adolygiad yn ofynnol oherwydd newid i'r cydbwysedd gwleidyddol neu ddiffyg ymrwymiad gan aelod unigol

CEFNDIR A RHESYMEG

2. CYDBWYSEDD GWLEIDYDDOL Y CYNGOR

2.1. Yn dilyn etholiadau Llywodraeth Leol Mai 2022, mae cydbwysedd gwleidyddol Cyngor Gwynedd fel a ganlyn:

Grwp	Nifer
Plaid Cymru	44
Annibynnol	23
Aelodau unigol	2
Cyfanswm	**69**

DYRANIAD Y SEDDAU AR BWYLLGORAU

2.2. Yn unol â threfniadau y Cyngor hwn, cyflwynwyd draft o'r cydbwysedd gwleidyddol ar gyfer trafodaeth gan Grŵp Busnes y Cyngor (sef arweinyddion grwpiau gwleidyddol y Cyngor). Cyflwynir argymhellion y Grŵp Busnes ar gyfer dyraniad seddau ar y gwahanol bwyllgorau yn yr Atodiad i'r adroddiad hwn.

3. CADEIRYDDIAETHAU AC IS-GADEIRYDDIAETHAU

3.1 Yr unig bwyllgorau y mae eu cadeiriau i'w dyrannu ar sail cydbwysedd gwleidyddol ydi'r pwyllgorau craffu. Mae rheolau penodol i'w dilyn wrth gyfrifo'r hawliau i gadeiryddiaethau craffu yn seiliedig ar y cydbwysedd gwleidyddol. Mae'r rheolau yn ceisio sicrhau bod y grwpiau nad ydynt yn cael eu cynrychioli ar y weithrediaeth yn cael cyfran deg o'r cadeiryddiaethau. O ddilyn y rheolau, dyrennir y cadeiryddiaethau fel a ganlyn:

Grwp Annibynnol – 2 gadair, Grwp Plaid Cymru – 1 cadair.

3.2 Cyflwynir yr argymhelliad ar gyfer priodoli'r Cadeiryddiaethau Craffu ar lafar yng nghyfarfod y Cyngor llawn:

Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi	grŵp
Pwyllgor Craffu Cymuedau	grŵp
Pwyllgor craffu Gofal	grŵp

4. UWCH GYFLOGAU

4.1 Mae'r rhestr o uwch gyflogau yr argymhellir ar gyfer 2022/23 fel a ganlyn:

- Arweinydd
- Dirprwy Arweinydd
- Hyd at 8 aelod arall o'r Cabinet

- Arweinydd yr Wrthblaid fwyaf *
- Cadeiryddion Pwyllgorau
    - Pwyllgorau Craffu (x3)
    - Pwyllgor Cynllunio
    - Pwyllgor Trwyddedu (mae'r pwyllgor Trwyddedu Canolog a Chyffredinol yn cael ei drin fel un pwyllgor)
    - Pwyllgor Pensiynau

5. SWYDDOGION CEFNOGI GRWPIAU GWLEIDYDDOL

5.1 Dyrennir oriau y cymorth gwleidyddol rhwng y grwpiau sy'n gymwys fel a ganlyn:

Grwp Plaid Cymru 36 awr
Grwp Annibynnol 19 awr

6. CYRFF ALLANOL

6.1 Y Cyngor sy'n penderfynu ar ddyraniadau'r seddau i gyrff sydd angen eu gwneud ar sail cydbwysedd gwleidyddol. Mae dau o'r rhain, sef

- Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, ac
- Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru

6.2 Dyrennir y seddi ar y ddau awdurdod allanol fel a ganlyn:

CORFF	Plaid Cymru	Annibynnol	Aelodau Unigol	Cyfanswm
Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri	6	3	0	9
Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru	3	2	0	5

6.3 Bydd y dyraniad seddi uchod yn sefyll am dymor y Cyngor hwn oni bai fod adolygiad yn ofynnol oherwydd newid i'r cydbwysedd gwleidyddol neu ddiffyg ymrwymiad gan aelod unigol. Mae'r Arweinyddion y grwpiau gwleidyddol wedi derbyn protocol a swydd ddisgrifiad ar gyfer penodi i'r rolau ar y Parc Cenedlaethol, ac mae'r rolau ar y ddau gorff uchod yn derbyn cydnabyddiaeth ariannol ychwanegol.

6.4 <u>Panel Heddlu a Throsedd</u>. Fel a nodwyd yn yr adroddiad gwreiddiol, mae'n ofynnol i'r Cyngor adnabod aelodau i gynrychioli'r Cyngor ar y Panel Heddlu a Throsedd. Nid yw gwybodaeth am y cydbwysedd gwleidyddol wedi ein cyrraedd hyd yma, ac adroddir ar yr elfen yma i gyfarfod y Cyngor Llawn ar 23ain o Fehefin, 2022.

7. UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

7.1 Yn unol â’r arfer ymgynghorwyd â Grŵp Busnes y Cyngor er i’r amserlen fod yn hynod dynn.

ATODIAD – DYRANIAD SEDDI AR BWYLLGORAU

A	Plaid Cymru	Annibynnol	Aelod Unigol	Cyfanswm
Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi	12	6	0	18
Pwyllgor Craffu Cymunedau	11	6	1	18
Pwyllgor Craffu Gofal	11	6	1	18
Llywodraethu ac Archwilio	8	4	0	12

B	Plaid Cymru	Annibynnol	Aelod Unigol	Cyfanswm
Gwasanaethau Democrataidd	9	5	1	15
Cynllunio	9	5	1	15
Trwyddedu Canolog/Cyffredinol	10	5	0	15
Iaith	10	5	0	15
Penodi Prif Swyddogion	10	5	0	15
Apelau Cyflogaeth	5	2	0	7

Nifer y seddau	**95**	**49**	**4**	**148**

C	Plaid Cymru	Annibynnol	Aelod Unigol	Cyfanswm
Pensiynau	4	2	1	7
Cydbwyllgor Ymgynghorol Lleol	7	4	0	11
CYSAG	4	3	0	7
Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y cyd	5	2	0	7

Cyfanswm y seddau	**115**	**60**	**5**	**180**

Noder fod yr 17 uwch gyflog sydd i'w neilltuo ar gyfer blwyddyn Ariannol 2022/23 fel a ganlyn:

- Arweinydd
- Dirprwy Arweinydd
- Hyd at 8 aelod arall o'r Cabinet
- Arweinydd yr Wrthblaid fwyaf *
- Cadeiryddion Pwyllgorau
    - Pwyllgorau Craffu (x3)
    - Pwyllgor Cynllunio
    - Pwyllgor Trwyddedu (mae'r pwyllgor Trwyddedu Canolog a Chyffredinol yn cael ei drin fel un pwyllgor)
    - Pwyllgor Pensiynau